

نقش ارزیابی درونی در بهبود کیفیت آموزشی گروه فیزیوتراپی دانشگاه علوم پزشکی سمنان

ضیاءالدین صفوی فرخی* (M.Sc)، امیر هوشنگ بختیاری (Ph.D)، الهام فاطمی (M.Sc)، عبدالحمید حاجی حسینی (M.Sc)، محمد عموزاده خلیلی (Ph.D)

دانشگاه علوم پزشکی سمنان، دانشکده توانبخشی، گروه آموزشی فیزیوتراپی

چکیده

سابقه و هدف: از آنجایی که انجام ارزشیابی آموزشی از جمله ارزیابی درونی می تواند نقاط قوت و ضعف سیستم آموزشی را نمایان کند و برنامه ریزی بر اساس این نتایج منجر به بهبود کیفیت آموزشی و ایجاد بهره‌وری بیشتر می‌گردد، این مطالعه با هدف شناخت این نقاط و ارتقاء کیفیت وظایف محوله گروه فیزیوتراپی دانشگاه علوم پزشکی سمنان طراحی و انجام شد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه توصیفی - مقطعی متغیرهای جایگاه سازمانی و مدیریت، نیروی انسانی، فضاها و تجهیزات، اهداف آموزشی، اهداف درمانی و اهداف پژوهشی توسط ۳۲ پرسش‌نامه و ۵۳۰ ملاک مورد ارزیابی قرار گرفت. این پرسش‌نامه‌ها جهت تکمیل در اختیار اعضای هیات علمی و کلیه دانشجویان سال دوم تا چهارم فیزیوتراپی قرار گرفت. نتایج بر اساس رتبه‌بندی گورمن از غیر رضایت‌بخش (۱) تا بسیار قوی (۵) طبقه‌بندی شد. یافته‌ها: عوامل مورد ارزشیابی در اهداف آموزشی شامل ارزش‌یابی کلیه دروس تئوری و عملی اختصاصی و برنامه‌های دوره کارورزی بود، که با امتیاز ۳/۶۹ در طبقه خوب قرار گرفت. گروه در بخش درمانی با امتیاز ۴/۰۶ و در بخش اهداف پژوهشی نیز با امتیاز ۴/۱۵ در طبقه قوی قرار گرفت. در ارزیابی فضا، پرسنل و تجهیزات (ارزیابی جنبی) امتیاز ۴/۱۳ (طبقه قوی) حاصل آمد. در کل گروه فیزیوتراپی با امتیاز ۳/۹۸ در طبقه خوب گورمن قرار گرفت. نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد که ملاک‌هایی نظیر فضای آموزشی و تجهیزات بالاترین نمره و در نیروی انسانی کم‌ترین نمره را کسب نموده است. پیشنهاد می‌شود جهت بررسی تغییرات درون گروهی این مطالعه در فواصل زمانی منظم تکرار گردد.

واژه‌های کلیدی: برنامه‌های خودسنجی، سنجش آموزشی، ارزیابی درون گروهی، گروه آموزشی فیزیوتراپی، دانشگاه علوم پزشکی سمنان

مقدمه

بهبود کیفیت آموزشی و ایجاد بهره‌وری بیشتر در آن نظام است. بدین ترتیب برنامه‌ریزی آموزشی مناسب منطبق بر ارزیابی‌های آموزشی می‌تواند منجر به تغییرات مثبتی گردد که پیامدهای آن به جامعه بر می‌گردد [۱، ۲، ۳].

ارزیابی معمولاً به دو صورت درونی و بیرونی انجام می‌گیرد. ارزیابی درون گروهی توسط افراد شاغل در همان

جهت یویایی یک سیستم آموزشی همواره باید این سیستم در معرض ارزشیابی قرار گیرد تا نقاط ضعف و قدرت آن مشخص گردد. در واقع ارزشیابی آموزشی به منظور ایجاد ملاک‌هایی روشن و واضح جهت قضاوت درباره چگونگی عمل‌کرد نظام آموزشی انجام می‌گیرد که در نهایت هدف آن

در این مطالعه توصیفی مقطعی متغیرهای جایگاه سازمانی و مدیریت (مدیر گروه، شورای گروه و اعضای گروه) مورد ارزیابی قرار گرفتند که در این ارزیابی برای مدیر گروه ۱۸ ملاک از جمله سابقه کار، مدرک تحصیلی، میزان حضور در گروه و توانایی مدیریت برای مدیر گروه فیزیوتراپی در نظر گرفته شد. در ارزش‌یابی از اعضای گروه متغیرهایی از جمله وضعیت و تعداد اعضای هیئت علمی، نیروی درمانی تخصصی در سطوح کارشناسی و کارشناسی و نیروهای درمانی غیرتخصصی مانند نیروهای کاردرمانی، کارشناس ارتوپدی فنی و پرستار توان‌بخشی و مدارک پزشکی مورد ارزیابی قرار گرفتند. متغیر دیگر مشارکت کادر درمان مرتبط با گروه در مشارکت طرح‌های پژوهشی بود. نیروی انسانی، فضاها و تجهیزات گروه فیزیوتراپی، کتابخانه، اهداف آموزشی (اهداف، ملاک‌ها و ویژگی‌های وضع مطلوب در ۱۸ درس تئوری تخصصی، درس عملی و دوره کارورزی) مورد ارزش‌یابی قرار گرفتند. در مبحث واحد کارآموزی ارزیابی‌ها در دو بخش برنامه‌ریزی کارورزی مشاهده (Observation) و کارآموزی در عرصه انجام پذیرفت. هم‌چنین ارزیابی اساتید از دانشجویان و دانشجویان از اساتید صورت پذیرفت.

در بخش برنامه‌ریزی کارورزی مشاهده ارزیابی‌ها در بخش‌های معاینه فیزیکی اصول پرونده‌نویسی، آشنایی با مراکز مختلف فیزیوتراپی سرپایی و بیمارستانی مروری بر کار دستگاه‌های موجود در بخش‌های مختلف و آشنایی با روند درمان بیماران فیزیوتراپی انجام پذیرفت. اهداف درمانی و اهداف پژوهشی نیز مورد ارزیابی قرار گرفت. از لحاظ فضاهای درمانی آموزشی گروه فیزیوتراپی دارای ۳ بخش فیزیوتراپی مستقل و دو فضای درمانی در بیمارستان‌های تابعه دانشگاه علوم پزشکی سمنان می‌باشد. هم‌چنین از بخش فیزیوتراپی سازمان بهزیستی جهت آموزش دانشجویان استفاده می‌شود.

ارزیابی در بخش کلینیک‌های سرپایی شامل تعداد مراکز، تجهیزات و فضای بخش الکتروتراپی، تجهیزات و فضای بخش حرکت درمانی، بخش هیدروتراپی و فضاها و جنبی بوده

گروه با کسب اطلاعات و مدارک مورد نیاز به بررسی و تجزیه و تحلیل آن‌ها پرداخته و به نواقص و کمبودهای موجود در گروه پی می‌برند، اما در ارزیابی برون‌گروهی معمولاً از افرادی استفاده می‌شود که مربوط به آن بخش نبوده و خارج از مجموعه می‌باشند [۴]. انجام ارزیابی درون‌گروهی توسط گروه باعث می‌شود که اعضاء وضعیت موجود خود را با وضعیت مطلوب مقایسه کرده و نقاط قوت و ضعف خود را شناسایی نمایند و نتایج حاصل از آن را باور نمایند [۵]. بدین معنی که واحد آموزشی نسبت به ارزیابی خود از طریق روش‌های استاندارد اقدام نموده و پس از تجزیه و تحلیل نتایج ارزیابی، نتیجه‌گیری لازم انجام شده و نهایتاً تدابیر لازم جهت رفع ضعف‌ها و کاستی‌های واحد آموزشی اتخاذ می‌شود [۶]. با توجه به این‌که خود اعضا گروه به این نتایج و خودباوری رسیده‌اند، در مقابل آن عکس‌العمل مثبت نشان داده و نسبت به رفع آن‌ها اقدام می‌نمایند و در تثبیت و تقویت نقاط قوت خود می‌کوشند و این امر منجر به ارتقاء کیفیت آموزش گروه خواهد شد [۷].

متأسفانه در گروه فیزیوتراپی استاندارد جهت سنجش عوامل مورد ارزیابی وجود نداشته است، لذا به‌نظر ضروری می‌رسد که با تدوین استانداردهای لازم و سپس مقایسه وضعیت موجود با این استانداردها، پیشنهادات و راه‌کارهایی جهت بهبود برنامه‌ریزی آموزشی، تجهیزات، تشکیلات سازمانی و مدیریتی و برنامه‌ریزی درمانی ارائه نمود. مسلماً با انجام این ارزیابی در گروه فیزیوتراپی به هدف اصلی آن یعنی بهبود کیفیت سیستم آموزشی به معنای تطابق وضعیت آموزش عالی با رسالت، هدف و انتظارات آموزشی و یا تطابق با استانداردهای از قبل تعیین شده، دست یافته و هدف نهایی آن که تربیت نیروهایی کارآمد به عنوان فیزیوتراپیست در جهت خدمت به معلولین و نیازمندان دریافت این خدمات می‌باشد، جامه عمل خواهد پوشید.

مواد و روش‌ها

نتایج

جایگاه سازمانی و مدیریت. مدیر گروه در مجموع امتیاز ۳/۷۶ را دریافت کرد که بر اساس طبقه‌بندی در طبقه خوب قرار می‌گیرد. اعضای گروه فیزیوتراپی در ارزیابی درون‌داد امتیاز ۳/۷۳ را کسب نمودند که در جایگاه خوب قرار گرفت. در تعداد اعضای هیئت علمی، گروه فیزیوتراپی در وضعیت بسیار قوی است. از لحاظ نیروی درمانی تخصصی در سطوح کارشناسی و کارشناسی ارشد نمره کسب شده ۳ بوده که در حد رضایت‌بخش می‌باشد. از نیروهای درمانی غیرتخصصی نیز فقط نیروهای کار درمانی در طبقه بسیار قوی قرار دارند و در گروه فیزیوتراپی هیچ کارشناس ارتوپدی فنی و پرستار توان‌بخشی و مدارک پزشکی با گروه همکاری ندارند. مشارکت کادر درمان مرتبط با گروه در مشارکت طرح‌های پژوهشی در طبقه غیررضایت‌بخش (نمره ۲) قرار می‌گیرد. هم‌چنین شورای گروه با امتیاز ۴/۳۵ در طبقه قوی قرار گرفته است.

فضاهای آموزشی - بالینی و تجهیزات. در ارزیابی فضاهای آموزشی، گروه فیزیوتراپی با نمره ۴/۴۵ در طبقه قوی قرار می‌گیرد و در این میان در معیارهایی از قبیل کلاس تئوری (امتداد، مساحت، امکانات) نمره ۵، کلاس‌های عملی (تعداد، مساحت و تجهیزات فیزیوتراپی) نمره ۴/۶، سالن کنفرانس عمومی نمره ۵، کتاب‌خانه نمره ۴/۲۸ و اتاق رایانه ۴/۲۵، فضاهای پژوهشی تخصصی نمره ۳ و تجهیزات کمک آموزشی و سمعی و بصری نمره ۵ دریافت کردند.

در بخش کلینیک‌های سرپایی شامل تعداد مراکز، تجهیزات و فضای بخش الکتروتراپی، تجهیزات و فضای بخش حرکت درمانی، بخش هیدروتراپی و فضاهای جنبی نمره ۴/۱۵ کسب شده است. در زمینه مراکز فیزیوتراپی مستقر در بیمارستان‌ها نمره کسب شده توسط این مراکز ۳/۳۷ می‌باشد.

اهداف آموزشی. در اهداف آموزشی میانگین نمرات کسب شده در دروس تخصصی ۴/۰۲ بوده است که در طبقه قوی قرار می‌گیرد. در بخش برنامه‌ریزی کارورزی مشاهده در

است. در زمینه مراکز فیزیوتراپی بیمارستانی، گروه فیزیوتراپی دارای ۲ بخش فیزیوتراپی در ۲ بیمارستان حضرت امیرالمومنین (ع) و فاطمیه می‌باشد. در بخش اهداف پژوهشی عواملی از قبیل کنفرانس‌های درون دانشگاهی ارائه مقاله در کنفرانس‌های داخلی و خارجی، چاپ مقاله در مجلات معتبر داخلی و خارجی، پایان‌نامه‌های راهنمایی شده توسط اساتید گروه، شرکت در کارگاه‌های آموزشی، تعداد طرح‌های تحقیقاتی ارائه شده توسط اعضای گروه مورد ارزیابی قرار گرفتند.

برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسش‌نامه و چک‌لیست‌های طراحی شده توسط اعضاء هیأت علمی استفاده شد. این پرسش‌نامه‌ها در اختیار اعضاء هیأت علمی (جهت ارزش‌یابی موارد مربوط به اعضاء هیأت علمی) و کلیه دانشجویان سال دوم تا چهارم فیزیوتراپی (جهت ارزش‌یابی دروس تئوری) و دانشجویان سال‌های سوم و چهارم (به منظور ارزش‌یابی دروس بالینی) قرار گرفت. بعد از تکمیل پرسش‌نامه، نتایج بر اساس رتبه‌بندی اصلاح شده گورمن از غیررضایت‌بخش تا بسیار قوی با امتیاز ۱ تا ۵ طبقه‌بندی شد (جدول ۱).

جدول ۱. طبقه‌بندی اصلاح شده گورمن

ردیف	امتیاز کسب شده	طبقه
۱	۴/۵۱-۵	بسیار قوی
۲	۴/۰۱-۴/۵	قوی
۳	۳/۵۱-۴	خوب
۴	۳/۰۱-۳/۵	بیش از رضایت‌بخش
۵	۲/۵۱-۳	رضایت‌بخش
۶	۲/۰۱-۲/۵	مرزی
۷	۰-۲	غیررضایت‌بخش

به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها در هر بخش ملاک‌هایی از سطح عالی تا متوسط تهیه شد و سپس این طبقه‌بندی‌ها به صورت کمی نشان داده شد که عدد یک ملاکی برای ضعیف و بعد اعداد ۲ تا ۴ برای سطوح متوسط تا عالی مشخص شد. سپس میانگین امتیاز هر ملاک تعیین و با استفاده از طبقه‌بندی اصلاح شده گورمن مورد تجزیه و تحلیل نهایی قرار گرفت.

جدول ۴. ارزشیابی اساتید از دانشجویان در کارآموزی

وضعیت براساس طبقه بندی گورمن	امتیاز کسب شده	عامل مورد ارزیابی	
قوی	۴/۳۹	نحوه ارائه کنفرانس و Case Report	۱
قوی	۴/۱	معلومات بر اساس اصول علمی	۲
قوی	۴/۱۸	نحوه ارتباط با بیمار	۳
قوی	۴/۰۳	مهارت و سرعت در امر درمان	۴
قوی	۴/۱۷	آموزش به بیمار و خانواده وی	۵
قوی	۴/۳۳	ارزیابی و پرونده نویسی	۶
خوب	۳/۹۲	ابتکار و خلاقیت در اجرای روش های درمانی	۷
خوب	۳/۹۸	وقت شناسی	۸
خوب	۳/۹۱	احساس مسوولیت	۹
بیش از رضایتبخش	۳/۸۳	ارتباط و همکاری در محیط کار	۱۰
خوب	۳/۹۱	انتقاد پذیری	۱۱
قوی	۴/۲۳	صرفه جویی در وسایل و استفاده صحیح از دستگاه ها	۱۲
بسیار قوی	۴/۶۶	وضع ظاهری بر مبنای موازین اسلامی و حرفه ای	۱۳

جدول ۵. ارزشیابی دانشجویان از اساتید در کارآموزی

وضعیت براساس طبقه بندی گورمن	امتیاز کسب شده	عامل مورد ارزیابی	
قوی	۴/۲	حضور در محیط آموزشی	۱
قوی	۴/۲۳	رعایت موازین حرفه ای در بیماران	۲
قوی	۴/۲۴	اهمیت به حضور و غیاب دانشجویان	۳
قوی	۴/۱۶	رعایت موازین اخلاقی	۴
قوی	۴/۰۸	اهمیت به فعالیت های علمی نظیر کنفرانس	۵
خوب	۳/۵۴	ارتباط صحیح با بیمار را عملا نشان می دهد	۶
بیش از رضایتبخش	۳/۴۳	نحوه رسیدن به تشخیص را بطور عملی نشان می دهد	۷
خوب	۴	در همایش های آموزشی - علمی فعالیت موثر دارد	۸
خوب	۳/۶۹	مهارت های بالینی و درمان بیماران را در بالین آموزش می دهد	۹
بیش از رضایتبخش	۳/۳۵	مطالب تئوری و عملی را در آموزش بالینی تلفیق می کند	۱۰
خوب	۳/۵۶	نظارت بر عملکرد فراگیران و بازخورد مناسب	۱۱
خوب	۳/۷۸	از وقت به خوبی استفاده می کند	۱۲
خوب	۳/۸۵	وقت کافی برای پاسخ گویی به سوالات صرف می کند	۱۳

مجموع میانگین ۴/۰۵ به دست آمد که در طبقه قوی قرار می گیرد که نتایج آن در جدول شماره ۲ آورده شده است.

همان گونه که در جدول شماره ۳ مشاهده می شود میانگین نمره ارزیابی کارآموزی در عرصه در بخش های مختلف ۳/۱ می باشد که در طبقه بیش از رضایت بخش قرار می گیرد.

جدول ۲. نتایج مربوط به کارآموزی مشاهده (Observation)

وضعیت براساس طبقه بندی گورمن	امتیاز کسب شده	عامل مورد ارزیابی	
بسیار قوی	۴/۶	اصول پرونده نویسی	۱
قوی	۴/۳۲	معاینه فیزیکی	۲
خوب	۳/۸۴	آشنایی با مراکز مختلف فیزیوتراپی	۳
بیش از رضایتبخش	۳/۳۷	مروری بر کار دستگاهها	۴
قوی	۴/۱۴	آشنایی با روند درمان فیزیوتراپی بیماران	۵

جدول ۳. نتایج مربوط به کارورزی در عرصه در بخش های مختلف

وضعیت براساس طبقه بندی گورمن	امتیاز کسب شده	عامل مورد ارزیابی	
رضایتبخش	۲/۸۴	بیماری های قلبی، ریوی، عروقی	۱
رضایتبخش	۲/۵۳	بیماران بستری در بخش مراقبت های ویژه	۲
رضایتبخش	۲/۶۴	بیماران جراحی ارتوپدی	۳
خوب	۳/۸۱	بیماران سرپایی ارتوپدی	۴
مرزی	۲/۴۸	بیماران جراحی عمومی	۵
بیش از رضایتبخش	۳/۳۴	ضایعات ارتوپدی کودکان	۶
خوب	۳/۵۳	بیماران ضایعات نورولوژیکی	۷
خوب	۳/۸۹	بیماران همی پلژی	۸
قوی	۴/۰۹	بیماران CP	۹
مرزی	۲/۴۵	جراحی زنان و بیماری های زنان	۱۰
رضایتبخش	۲/۵۶	بیماران با ضایعات پوستی	۱۱
خوب	۳/۷۸	سوختگی	۱۲
رضایتبخش	۲/۵۷	بیماران روماتولوژیکی	۱۳

در ارزش یابی اساتید از دانشجویان مطابق جدول ۴ نمره ۴/۱۳ کسب گردید و در ارزش یابی دانشجویان از اساتید بر طبق جدول ۵ میانگین ۳/۸۵ به دست آمد.

هم‌سو نمی‌باشد [۸] زیرا این گروه‌ها بر اساس طبقه‌بندی گورمن در طبقه خوب قرار دارند. اما نتایج حاصل از ارزیابی درون گروهی گروه پرستاری کودکان دانشگاه علوم پزشکی سمنان هم‌خوانی دارد [۹]. با توجه به این‌که در زمان ارزیابی نسبت تعداد استاد به تعداد دانشجو و همچنین تعداد دانشجوی پذیرفته شده در هر سال متناسب با امکانات و موقعیت این دانشگاه نبوده است، انتظار می‌رود با افزایش تعداد هیئت علمی و نیز تلاش روزافزون اعضای گروه در جهت رفع نقاط ضعف منجر به کسب امتیاز بالاتری خواهد شد.

با توجه به یافته‌های بخش کارورزی مشاهده و در عرصه، به نظر می‌رسد که می‌توان با آموزش اولیه کار با دستگاه‌ها و بازدید از مراکز درمانی آموزشی به همراه بکارگیری تجهیزات روزآمد و روش‌های بیماری‌یابی بتوان کیفیت ارائه خدمات آموزشی درمانی را مورد ارتقا قرار داد.

اعضای گروه فیزیوتراپی در ارزیابی درون‌داد امتیاز ۳/۷۳ را کسب نمودند که در طبقه‌بندی گورمن در جایگاه خوب قرار گرفت که با نتایج حاصله از ارزش یابی درون گروهی داخلی هم‌خوانی نداشته اما به نتایج گروه پزشکی اجتماعی هم‌سو است [۱۰]. در زمینه اعضای هیئت علمی گروه مشکل اساسی رتبه علمی نام‌برندگان است که در این میان فقط ۲ نفر دانشیار و ۷ نفر مربی می‌باشند که در حال حاضر ۳ نفر از آن‌ها مشغول تحصیل در مقطع Ph.D هستند ضمناً فقط ۵ نفر از اعضا عضو رسمی هیئت علمی می‌باشند. لذا به نظر می‌رسد می‌بایست تمهیداتی در جهت ارتقاء سطح علمی و تبدیل وضعیت اعضای گروه به عمل آید. در بخش اهداف پژوهشی همان‌گونه که مشاهده می‌شود میانگین نمرات در این بخش در طبقه قوی قرار می‌گیرد. اعضای گروه می‌بایست بر روی افزایش تعداد مقالات چاپ شده در مجلات معتبر، افزایش ارائه کنفرانس‌های درون دانشگاهی و افزایش تعداد طرح‌های تحقیقاتی فعالیت بیشتر نمایند.

از لحاظ تعداد اعضای هیئت علمی، گروه فیزیوتراپی در وضعیت بسیار قوی است ولی با توجه به این‌که ۳ نفر از این اعضا مشغول به تحصیل در مقطع Ph.D هستند، در زمینه

اهداف پژوهش. در بخش اهداف پژوهشی که نتایج این ارزیابی در جدول شماره ۶ آورده شده است، میانگین نمرات ۴/۱۵ می‌باشد که در طبقه قوی قرار می‌گیرد.

جدول ۶. اهداف پژوهشی

عامل مورد ارزیابی	امتیاز کسب شده	وضعیت براساس طبقه بندی گورمن
۱ ارائه کنفرانس‌های درون دانشگاهی	۳/۸۸	خوب
۲ ارائه مقاله در کنفرانس‌های خارجی و داخلی	۴/۲۴	قوی
۳ چاپ مقاله در مجلات معتبر داخلی و خارجی	۳/۹۸	خوب
۴ تعداد پایان نامه‌های راهنمایی شده	۴/۶۵	بسیار قوی
۵ تعداد طرح‌های تحقیقاتی ارائه شده توسط اعضای گروه	۳/۷۶	خوب
۶ شرکت در کارگاه‌های آموزشی	۴/۴۱	قوی

بحث و نتیجه‌گیری

ارزیابی درونی بهترین شاخصی است که میزان رسیدن به اهداف آموزشی را نشان می‌دهد و به تحلیل فعالیت‌های آموزشی انجام شده در سیستم دانشگاهی می‌پردازد و از آن می‌توان به نتایج منطقی و متعارف دست یافت [۶]. در جهت نیل به هدف فوق، این ارزیابی در گروه آموزشی فیزیوتراپی در مورد عوامل مختلف از جمله اعضای هیئت علمی، عرصه‌های آموزشی، وسایل و تجهیزات انجام گرفت. نتایج حاصل از ارزیابی نشان داد که میانگین کل امتیازات حاصل از ملاک‌های بخش اهداف آموزش طبقه‌بندی اصلاح شده گورمن "خوب" می‌باشد، لذا اعضای هیئت علمی، کارشناسان گروه و نیز دست‌اندرکاران بخش آموزشی با توجه به نتایج ارزیابی فرایند آموزشی خود در صدد رفع نقاط ضعف و نیز تقویت هر چه بیش‌تر نقاط قوت خود باشند.

ظرات دانشجویان در مورد اعضاء هیئت علمی گروه در ارائه دروس تئوری و بالینی، نشانگر رتبه قوی می‌باشد که با نتایج حاصل از ارزیابی درونی گروه‌های آموزشی چون پزشکی اجتماعی، زنان و اطفال و پرستاری دانشگاه رفسنجان

گروه‌های آموزشی و دانشکده‌ها پس از اعمال تغییرات مورد نظر و ارتقا کیفیت آموزشی نقش مهمی را دارا می‌باشد [۱۴].

تشکر و قدردانی

از کلیه اعضای هیئت علمی، کارشناسان و دانشجویان گروه آموزشی فیزیوتراپی، مسئولین کلینیک‌های فیزیوتراپی، مرکز توسعه آموزش پزشکی، ریاست محترم دانشکده توان‌بخشی، معاونت محترم آموزشی دانشکده توان‌بخشی و تمامی کسانی که به نحوی در اجرای این طرح ما را یاری رسانده‌اند، کمال تشکر و قدردانی را داریم.

منابع

- [1] khakbazan Z, Razavi S M. and Zeynal A. The process of education in medical sciences. Tehran Uni Med Sci press 2006; 25-30.(Persian).
- [2] Saburi Kashani A, Mohammadi M. and Zeynal A. Standardized of student assessment. Tehran Uni Med Sci press 2006; 40-42.(Persian).
- [3] Bazargan A. Application of educational assessment in quality promotion of high education with emphasized on medical education. Tehran: Ministry of Health, Treatment and Medical Education, Office of Control, Assessment and Expanding of Medical Universities 1996; 10-12.(Persian).
- [4] Bazargan A. University internal assessment and its application for continual promotion of education quality. J Res Planning High Edu 1995; 34. (Persian).
- [5] Eynollahi B. The role of assessment for educational quality improvement in universities of medical sciences. Proceeding of 4th National Congress of Medical Education 2006; Tehran, Iran. (Persian).
- [6] Laursen S. and Rocque B. What do faculty want? Individual growth and system change. Presented at Sixth Annual Advance Principal Investigators Meeting, Arlington, VA, June 19-20: 2007.
- [7] Nuri Avar Zamani M, Niyayi A, Homayuni Zand R, Hoseyni F. and Ghadrdust Nakhchi A. Guide for internal assessment. Tehran: Ministry of Health, Treatment and Medical Education, Office of Control, Assessment and Expanding of Medical Universities 2003; 9-10.(Persian).
- [8] Rafii Gh, Khodadadi Zadeh A, Kazemi M, Shahabi Nezhad M, Ravari A. and Bakhshi H. Internal assessment of surgical - internal nursing department. Koomesh 2003; 5 (Medical Education Supplement): 9-18. (Persian).
- [9] Fakhr Movahedi A. and Ahadi F. Internal assessment of pediatric nursing department of Semnan university of medical sciences. koomesh 2003;5 (Medical Education Supplement): 47-52. (Persian).
- [10] Shahbazi A, Kamal Sh, Karimi B, Ghorbani R. and NuriSepehr M. Internal assessment of social medicine department of Semnan university of medical sciences. Koomesh 2003;5 (Medical Education Supplement): 41-46. (Persian).
- [11] Rashidy-Pour A, Vafaei A, Taheriyani A, Miladi Gorji H, Safakhah HA, Jarahi M. Internal assessment of department of physiology of Semnan university of medical sciences. Koomesh 2003; 5: 17-12. (Persian).
- [12] Musavi Sh, Bazargan A, Malek F, Malek M, Babayi M, Ghahramanfar F. and Haji Aghajani S. Internal assessment: a process for promotion of medical education quality in department of internal medicine of Semnan university of medical sciences. Koomesh 2000; 11-18. (Persian).

واحدهای کارورزی نمی‌توانند کمک موثری به حل مشکلات گروه و در این زمینه بکنند. از لحاظ نیروی درمانی تخصصی در سطوح کارشناسی و کارشناسی ارشد نمره کسب شده ۳ بوده که در حد رضایت‌بخش می‌باشد. دلایل کسب این نمره تعداد اندک کادر درمانی گروه و عدم سپری کردن دوره‌های تخصصی ویژه در حد مطلوب را می‌توان نام برد.

در ارزیابی فضاهای آموزشی، گروه فیزیوتراپی در طبقه قوی قرار می‌گیرد. گروه می‌بایست در زمینه فضاهای پژوهشی نسبت به تکمیل و تجهیز این بخش فعالیت لازم انجام پذیرد، این در حالی است که نتایج حاصله برای گروه پرستاری در محدوده بیش از حد رضایت‌بخش قرار می‌گیرد [۹].

علی‌رغم این‌که گروه از لحاظ فضاهای درمانی آموزشی در بخش کلینیک‌های سرپایی در طبقه قوی قرار می‌گیرد، اما تجهیز بخش‌های موجود بیمارستانی و راه‌اندازی مراکز درمانی سوانح و سوختگی و بخش هیدروتراپی کمک می‌کند که در بخش بیمارستانی نیز بهبود کیفیت آموزشی درمانی را داشته باشیم.

به لحاظ امکانات آموزشی، گروه فیزیوتراپی در طبقه رضایت‌بخش قرار می‌گیرد در حالی‌که در ارزش‌یابی‌های گروه پرستاری رتبه قوی و گروه آموزشی فیزیولوژی رتبه بیش از حد رضایت‌بخش حاصل شده است. به نظر می‌رسد [۹، ۱۰]. عدم وجود امکانات اختصاصی برای دانشکده توان‌بخشی، استفاده مشترک از امکانات آموزشی توسط سه دانشکده پرستاری، پزشکی و توان‌بخشی، و عدم وجود هماهنگی موثر در استفاده بهینه از این امکانات باشد.

مدیر گروه فیزیوتراپی در ارزیابی بر اساس طبقه‌بندی گورمن در طبقه خوب قرار می‌گیرد. مدیر گروه فیزیولوژی نیز رتبه خوب و مدیر گروه داخلی رتبه بیش از حد رضایت‌بخش را کسب کرده‌اند [۱۱، ۱۲]. هم‌چنین مدیر گروه گفتار درمانی امتیاز ۲/۷۳ را به دست آورده که در طبقه رضایت‌بخش قرار می‌گیرد [۱۳]. به طور کلی ارزشیابیدرونی به عنوان یک ابزار موثر و کارآمد جهت بررسی وضعیت پیش‌رفت عملکرد

[14] Laursen SL. and Rocque B. Faculty development for institutional change: Lessons from an Advance project. Change (March/April): 2009; 18-26.

[13] Sadollahi A, Bakhtiyari J, Kasbi F, Eftekhari Z,Salmani M. and Zanjani M. Internal evaluation of speech therapy department of Semnan university of medical sciences. Koomesh 2008; 5: 179-187. (Persian)

Archive of SID

Internal evaluation of physiotherapy department of Semnan University of Medical Sciences

Ziaoddin Safavi-Farokhi (M.Sc)*, Amir Hoshang Bakhtiary (Ph.D), Elham Fatemi (M.Sc), Abdolhamid Hagihassani (M.Sc), Mohammad Amouzadeh-Khalili (Ph.D)

Physiotherapy Department, Rehabilitation Faculty, Semnan University of Medical Sciences, Semnan, Iran

(Received: 26 Aug 2010 Accepted: 3 Apr2011)

Introduction: The internal evaluation which is done by the members of the different departments is the best way to judge about quality of education and to identify its strong and weak areas. With regard to the important role of evaluation in the quality of education, the aim of this study was to conduct an internal evaluation of the department of physiotherapy in order to optimize the educational quality of the different parts of the department.

Materials and Methods: This descriptive-cross sectional study was done to evaluate some variables such as: educational goals, optimal leading of the department, instrumental and physical equipments, clinical educational environment, and student measures about educational style and teaching quality of practical and theoretical courses of scientific members of physiotherapy department. To collect data, questionnaires and checklists was provided by the faculty members of the department of physiotherapy. These instruments were given to the faculty members (to evaluate themselves) and the students (sophomore and senior students of physiotherapy to evaluate the theoretical courses and the junior and senior students were asked to evaluate the clinical courses). After collecting each instrument, results were categorized according to the modified Gourman scoring scale.

Results: According to the modified Gourman scale, means were obtained from internal evaluation of physiotherapy as in follow: professional-theoretical lessons were in good ranking, clinical courses were in good ranking, educational and physical equipments (evaluated by scientific members and students) were in more than satisfied ranking and evaluation of head of group and scientific members were in good ranking.

Conclusion: Generally, results showed physiotherapy group was in good category. Obviously, to reach an ideal level, we should make some changes, for example, encouraging and strengthening weak areas and maintaining strong areas.

Keywords: Self-Evaluation program, Internal evaluation, Educational measurement physiotherapy group, Semnan university of medical sciences

* Corresponding author: Fax: +98 231 3354180 Tel: +98 231 3322329
ziasafavi@yahoo.com